

Myšlenky („přicházejí“)

Heidegger kdysi řekl (4768, S. 78), že to nejsme my, kdo přichází k myšlenkám, ale že to jsou myšlenky, které přicházejí k nám. („Wir kommen nie zu Gedanken. Sie kommen zu uns.“ – *Aus der Erfahrung des Denkens.*) Jako každý takový lapidární výrok může i tento být nepochopen nebo nesprávně pochopen. Některé formy nepochopení mohou být dost triviální, a i pak v nich lze najít zrnko pravdy. Tak např. když tím chceme zdůraznit, že musíme ve filosofii hodně číst, protože ty nejdůležitější myšlenky musíme recipovat a přejímat od jiných, nadanějších a geniálnějších myslitelů. V tom smyslu takový Rádl zdůrazňoval, že každá myšlenka se rodí z jiné myšlenky, že nevyrůstá „z ničeho“, eventuelně že musí být vypěstována na základě mnoha pěstitelských úspěchů starších. To je to zrnko pravdy; ale jen zrnko, protože ani u těch nejznamenitějších autorů přece ty myšlenky nenajdeme – vše, s čím se můžeme setkat, jsou jejich knihy, tudíž potištěné stránky – a ty mohou být v nejlepším případě jen poukazem a pomůckou při tom, jak se můžeme a musíme pokusit ty myšlenky na základě těch tištěných textů jakoby oživit – a to znamená: znovu sami „myslit“. A to je právě možné jen za předpokladu, že ty myšlenky k nám opravdu „přijdou“, že je přijmeme, že jim sami dáme tu moc nad námi a nad naším myšlením, takže nás v nějakém rozsahu, v nějaké míře a v nějakých souvislostech mohou „ovládnout“. Myšlenky k nám jistě musí přicházet, ale nikoli přímo z knih, protože tam mezi těmi řádky a těmi písmeny přece „nejsou“. Četba vynikajících autorů musí být vždy znovu soustředěna (soustřeďována) na ony právě teď a zde přicházející myšlenky, jednak na ty, které se znovu rodí, když už někoho předtím oslovily (totiž třeba právě toho vynikajícího autora, kterého čteme), zejména však na ty, které se právě teď „rodí“ z těch myšlenek starších, již zrozených a oněmi autory zapsaných (zašifrovaných v jejich textech), ale nyní se domáhajících naší maieutické asistence.

(Písek, 080114-2.)